

4. LA ZONA INSURRECTA

- a. Fases de la institucionalització
- b. Característiques de l'estat "franquista".

Els grups polítics i socials que havien donat suport al cop d'estat no tenien un projecte comú, no oferien coherència política

→ l'exèrcit va ser qui va portar la iniciativa política i l'encarregat d'organitzar el nou Estat.

a. **Fases de la institucionalització del nou Estat.**

PRIMERA FASE

- Mort accidental del Gral. Sanjurjo el 20 de juliol del 36 (cap del cop d'Estat)
- El fracàs del "pronunciamnet" → Guerra Civil.
 - QUI havia de liderar la direcció militar?
 - QUI havia de governar el territori controlat pels insurrectes?
- 24 – juliol - 36 : Junta de Defensa Nacional a Burgos,
 - per governar el territori ocupat
 - integrada per militars
 - prohibició dels partits polítics, suspensió de la Constitució i paralització de la reforma agrària.

SEGONA FASE

- La figura del gral. Franco guanyarà partidaris i consolidarà el lideratge:
 - Hitler i Mussolini el consideren l'únic interlocutor → 30/9/36: escollit cap del Alzamiento.
 - 1/10: Decret que el nomena cap de l'Estat i generalíssim dels exèrcits
 - Substitució de la Junta de Burgos per una Junta Técnica del Estado (seu a Valladolid i a Burgos)
- Problema: no hi ha cohesió política.
 - Franco allarga la guerra per consolidar el seun lideratge i imposar-se a les diferents forces polítiques que donaven suport a la insurrecció.
 - Abril 1937: Decret d'Unificació que uneix falangistes i carlins en un sol partit i integra la resta d'opcions polítiques → Falange Española Tradicionalista y de las JONS.
 - i. Franco, líder polític del partit únic
 - ii. Uniforme, camisa blava i boina vermella
 - iii. Salutació feixista
 - iv. Desterrament i/o preso de falangistes i carlins contraris a la unificació.

TERCERA FASE

- Gener 1938:
 - Desaparició de la Junta Técnica
 - Formació del primer govern de la zona nacional.
 - Franco, concentra poders: la jefatura del Estado i la presidència del govern → Caudillo de España.

b. **Característiques de l'estat "franquista".**

- S'inspira en el FEIXISME.
- Model social basat en el CONSERVADURISME.
- Preeminència del catolicisme: NACIONALCATOLICISME. Suport dels bisbes (juliol 37)
 - Estat confessional
 - La Guerra Civil és viscuda com a CRUZADA.
 - Derogació llei matrimoni civil i divorci
 - Religió a les escoles
 - Retribució estatal al clero
- Abolició de la legislació republicana
- Es restableix la pena de mort
- Supressió de les llibertats religiosa, política i de premsa.
- Supressió dels estatuts d'autonomia.
- Març 1938: Fuero del Trabajo.- Llei fundamental inspirada en el feixisme italià (sindicat únic), prohibició de les vagues...
- Violència extrema: eliminació dels vençuts.
- Repressió sistemàtica, planificada... duta a terme per militars, falangistes, polítics... volien imposar un clima de terror... execucions, afusellaments sense judicis, aplicació de la llei de fugues (Lorca), execució sistemàtica de polítics i militars fidels a la legalitat (gral. Batet), enterraments en fosses comunes...

«S'ha parlat aquí de guerra internacional en defensa de la civilització cristiana; jo mateix ho he fet altres vegades. Però no, la nostra és només una guerra incivil. (...) Vèncer no és convèncer, i cal convèncer, sobretot, i no pot convèncer l'odi que no deixa lloc per a la compassió. S'ha parlat també de catalans i bascos, i se'ls ha anomenat anti-Espanya; doncs bé, amb la mateixa raó poden ells dir el mateix. I aquí hi ha el senyor bisbe, català, per ensenyar la doctrina cristiana que no volem conèixer, i jo, que sóc basc, tota la vida que ensenyo la llengua espanyola, que no sabeu...»

«Aquest és el temple de la intel·ligència! I jo soc el seu suprem sacerdot! Vosaltres esteu profanant el

seu sagrat recinte. Jo sempre he estat, digui el que digui el proverbi, un profeta en el meu propi país. **Vencereu, però no convencereu. Vencereu perquè teniu sobrada força bruta, però no convencereu, perquè convèncer significa persuadir. I per persuadir necessiteu alguna cosa que us falta: raó i dret en la lluita. Em sembla inútil demanar-vos que penseu en Espanya».**».

Miguel de Unamuno, 12 d'octubre de 1936, rector de la Universitat de Salamanca per a la Fiesta de la Raza.